

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.01.2016

м. Запоріжжя

№02/01-рк

ПАТ «Мелітопольгаз»,

вул. Чкалова, 47А

м. Мелітополь,

Запорізька обл., 72318

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Першим відділом досліджень та розслідувань Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянуто заяву гр. ***** (вх. № С-9-134 від 04.11.2015) (надалі – Заявниця) щодо неправомірного нарахування публічним акціонерним товариством «Мелітопольгаз» (далі – ПАТ «Мелітопольгаз», Товариство) плати за послугу з газопостачання, яку отримувала Заявниця протягом січня-березня 2015 року за адресою: м. Мелітополь, вул. *****, **, в зв'язку з чим утворилась заборгованість.

За результатами дослідження фактів, викладених у заяві, встановлено наступне.

Відповідно до Статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів ПАТ «Мелітопольгаз» (протокол від 26.12.2014 року № 10) (далі – Статут), ПАТ «Мелітопольгаз» (м. Мелітополь, вул. Чкалова, буд. 47-А, ЄДРПОУ 05535349) засноване на підставі наказу регіонального відділення Фонду державного майна України в Запорізькій області від 23.02.1998 № 163 шляхом перетворення державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Мелітопольгаз» у відкрите акціонерне товариство «Мелітопольгаз» на підставі Указу Президента України від 15.06.1993 «Про корпоратизацію підприємств». Статут Товариства первинно зареєстрований Мелітопольською міською радою від 31 березня 1998 року розпорядженням №319-р №1693.

Товариство є юридичною особою, здійснює господарську діяльність з метою отримання прибутку.

Товариство є ліцензіатом з:

- розподілу природного, нафтового газу та газу (метану) вугільних родовищ (ліцензія НКРЕКП серія АЕ № 642468 від 09.04.2015),

.- постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом (ліцензія НКРЕ серія АГ №507362 від 13.01.2011).

ПАТ «Мелітопольгаз» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання (до 01.07.2015 року).

За результатами діяльності протягом січня 2015 року – червня 2015 року ПАТ «Мелітопольгаз» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом.

Відносини між газопостачальними підприємствами, газорозподільними підприємствами та фізичними особами (населенням) – споживачами газу, регулюються Правилами надання

населенню послуг з газопостачання, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 №2246 (далі – Правила).

. Відповідно пункту 4 Правил, послуги з газопостачання надаються споживачеві на підставі договору, що укладається між ним та газопостачальним і газорозподільним підприємствами відповідно до типового договору, затвердженого у встановленому порядку.

Відповідно пункту 17 Правил, розрахунковим періодом для визначення розміру оплати послуг з газопостачання є календарний місяць. Плата за надані протягом розрахункового періоду послуги з газопостачання вноситься не пізніше 10 числа наступного місяця, якщо договором не встановлено інший строк. Зняття показань лічильників газу проводиться споживачем щомісяця станом на 1 число місяця, що настає за розрахунковим, та зазначаються споживачем у платіжних документах. Газопостачальне та газорозподільне підприємства мають право контролювати правильність зняття показань та оформлення споживачем платіжних документів.

Згідно з пунктом 29 Правил, споживач, зокрема, зобов'язаний:

- своєчасно вносити плату за надані послуги з газопостачання;
- знімати фактичні показники лічильника газу;
- проводити на вимогу газорозподільного/газопостачального підприємства звірення фактично використаних обсягів природного газу з підписанням відповідного акта та пред'являти платіжні документи на вимогу газопостачального/газорозподільного підприємства для перевірки правильності оплати та відповідності записів у них показанням лічильника газу.

Згідно з пунктом 30 Правил, газопостачальне підприємство має право проводити разом із споживачем звірення фактично використаних обсягів природного газу з підписанням відповідного акта.

Згідно з пунктом 33 Правил, газорозподільне підприємство зобов'язане проводити не менше ніж один раз на шість місяців контрольне зняття показань лічильників газу у споживачів відповідно до затверджених графіків та подавати щомісяця газопостачальному підприємству персоніфіковані дані про фактичний обсяг спожитого природного газу за кожним споживачем.

Згідно з пунктом 10 Правил, встановлено, що розрахунок населення за надані послуги з газопостачання починаючи з 1 квітня 2015 року здійснюються за роздрібними цінами на природний газ, що використовується для потреб населення, диференційованими залежно від місячного обсягу та видів споживання, що встановлені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), **за показаннями лічильників газу**, а у разі їх відсутності - за нормами споживання природного газу.

Постановою НКРЕКП від 03.04.2014 № 420 (що діяла до 1 квітня 2015 року) було затверджено роздрібні ціни на природний газ, що використовується для потреб населення, за наявності газового лічильника:

- за умови, що обсяг спожитого природного газу споживачем за рік не перевищує 2500 м³ на рік (I цінова категорія) – 1,089 грн за 1м³ ;

- за умови, що обсяг спожитого природного газу споживачем за рік перевищує 2500 м³ (до 6000 м³ на рік (II цінова категорія) – 1,788 грн за 1м³ .

З 1 квітня 2015 року постановою НКРЕКП від 03.03.2015 № 583 затверджено нові ціни на природний газ, що використовується для потреб населення, у разі використання природного газу для індивідуального опалення або комплексного споживання (індивідуальне опалення, приготування їжі та/або підігріву води):

-у період з 01 травня по 30 вересня (включно) – 7,188 грн за 1м³

-у період з 01 жовтня по 30 квітня (включно) :

*за обсяг, спожитий до 200 м³ природного газу на місяць (включно) – 3,6 грн за 1м³

*за обсяг, спожитий понад 200 м³ природного газу на місяць – 7,188 грн за 1м³

Відповідно пункту 12 Правил, розрахунки за надані послуги з газопостачання можуть провадитися за розрахунковими книжками та за платіжними документами, які виписуються газопостачальним підприємством.

Порядок і форма розрахунку визначаються у договорі.

Між ПАТ «Мелітопольгаз» та Заявницею укладено договір про надання населенню послуг з газопостачання від 26.12.2008 № Г20966. (надалі – Договір).

Заявницею природний газ використовується комплексно: для опалення, приготування їжі та підігріву води. Для цього в будинку Заявниці встановлено двоконтурний турбо-газовий котел „Solli-18” та газова кухонна поверхня. Обсяги споживання природного газу у житловому будинку Заявниці обліковуються за даними побутового лічильника природного газу G4 „GALLUS 2000-U”.

Як свідчать матеріали заяви, Заявниця щомісячно, на 1 число місяця, що настає за розрахунковим, самостійно фіксувала покази побутового газового лічильника в абонентській розрахунковій книжці.

За інформацією Товариства (лист від 20.11.2015 №105) контрольне зняття показників лічильника газу по домоволодінню Заявниці проводилося працівниками газопостачального підприємства у грудні 2015 року. Станом на 20.12.2014 було зафіксовано покази лічильника газу у розмірі 9934 м.куб..

Оплату за спожитий природний газ (обсяг споживання становить $90\text{м}^3 = 10122\text{м}^3 - 10032\text{м}^3$) у грудні 2014 року, Заявницею було здійснено 8 січня 2015 року.

Наступну оплату за спожитий природний газ (у кількості 833м^3) Заявниця здійснила 11.04.2015 року. Загальний обсяг, за який Заявницею було здійснено оплату, становить 833м^3 (що є різницею між показниками 10122м^3 та 10955м^3).

При цьому обсяг спожитого природного газу протягом січня та лютого 2015 року Заявницею було зафіксовано в абонентській книжці, а саме:

- в січні 2015 року було спожито 305м^3 газу (поточний показник 10427м^3 - попередній показник 10122м^3),
- лютому 2015 року було спожито 332м^3 газу (поточний показник 10759м^3 - попередній показник 10427м^3).

Тобто протягом січня – лютого 2015 року Заявницею було спожито 637м^3 природного газу.

Обсяг спожитого природного газу протягом березня 2015 року Заявницею в абонентській книжці зафіксовано не було.

Для визначення розміру плати у квітні 2015 року (у розмірі 907,14 грн.) за спожитий природний газ Заявниця, застосовувала тариф, який було затверджено Постановою НКРЕКП від 03.04.2014 № 420, що діяв до 31.03.2015 включно та становив 1,089грн за м^3 .

Проте, ПАТ „Мелітопольгаз” при нарахуванні плати Заявниці за обсяг спожитого природного газу (833м^3) було застосовано тарифи, які почали діяти з 01.04.2015 - 3,6 грн. за 1м^3 та 7,188 грн. за 1м^3 (згідно з постановою НКРЕКП від 03.03.2015 № 583). В зв'язку з цим на особистому рахунку Заявниці утворилась заборгованість 4360,88 грн.

Листом від 09.11.2015 №2062 ПАТ „Мелітопольгаз” повідомило Заявницю, що „оскільки ні у січні, ні у лютому, ні у березні показання лічильника не фіксувалися у ПАТ „Мелітопольгаз”, тому сплата за спожитий газ проводиться за тією ціною, що діяла на час оплати” (мова оригіналу).

При цьому, ПАТ „Мелітопольгаз” не скористалося правом провести звіряння (згідно з пунктом 30 Правил) фактично використаних Заявницею обсягів природного газу у період з січня 2015 року по березень 2015 року (з підписанням відповідного акта), не зважаючи на те, що оплата від Заявниці не поступала протягом тривалого періоду.

За роз'ясненнями НКРЕКП (лист від 14.12.2015 №5783/16/59-15) «у разі, якщо газопостачальним підприємством не було проконтрольовано правильність знятих споживачем показань лічильника газу, то розрахунок за використаний газ має здійснюватись на основі показів лічильника газу, вказаних споживачем у платіжних документах».

Враховуючи вищевикладене, для нарахування Заявниці плати за обсяг спожитого природного газу протягом січня-лютого 2015 року (637м³) повинно було застосовувати тариф, який було затверджено Постановою НКРЕКП від 03.04.2014 № 420, що діяв до 31.03.2015 включно та становив 1,089грн за м³.

Таким чином, вимога ПАТ „Мелітопольгаз” до Заявниці по сплаті заборгованості, яка утворилась в наслідок неправомірного застосування Товариством тарифу до обсягів спожитого природного газу Заявницею протягом січня 2015 року - лютого 2015 року, є необґрунтованою та може призвести до ущемлення інтересів споживача.

Зазначена поведінка ПАТ „Мелітопольгаз” була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом, оскільки споживачі внаслідок можливості вибору постачальника послуг, отримували послуги у інших суб’єктів господарювання.

Дії ПАТ „Мелітопольгаз”, які полягають в неправомірному застосуванні тарифу на природний газ для населення, введений в дію постановою НКРЕКП від 03.03.2015 № 583 з 1 квітня 2015 року, при нарахуванні плати за обсяг споживання природного газу протягом січня 2015 року- лютого 2015 року, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом, шляхом ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Слід зазначити, що з 01.07.2015 на території м. Мелітополь, Приазовського, Веселівського та Мелітопольського районів послугу з постачання природного газу за регульованим тарифом здійснює ДП «Газ Мелітополя» ПАТ «Мелітопольгаз», яке в установленому порядку отримало ліцензію на постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом (постанова НКРЕКП від 25.06.2015 №1839). Тому, з 01.07.2015 нарахування плати споживачам за послугу з постачання природного газу здійснює ДП «Газ Мелітополя» ПАТ «Мелітопольгаз».

Враховуючи, що дії ПАТ «Мелітопольгаз» не призвели до суттєвого обмеження конкуренції, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись частиною першою статті 46 Закону, адміністративна колегія територіального відділення надає ПАТ „Мелітопольгаз” такі:
РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом :

- нарахування Заявниці плати за спожитий, протягом січня - лютого 2015 році (637 м. куб), обсяг природного газу, визначений за даними Заявниці, за тарифом, який затверджено Постановою НКРЕКП від 03.04.2014 № 420 та надання даних до ДП «Газ Мелітополя» ПАТ «Мелітопольгаз» для здійснення відповідного перерахунку.

Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у **десятиденний термін з дня їх отримання.**

Звертаю увагу на те, що відповідно до частини 3 статті 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, за умови виконання цих рекомендацій, у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству, та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії
територіального відділення

О.М. Білий